

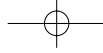
דרך המשי

כתב וצילם: יהודה שמח

"דרך המשי", צמד מילים שמדליק את הדמיון ומעלה פנטזיות וסיפורים מופלאים על שיירות הסוחרים שחצו את מדבר טאקלימקאן הגדול, האימתני והנורא (שפרושו - מי שנכנס לעולם לא יוצא).

דרך המשי חוצה מדינות, הרים ומדבריות ומשתרעת מסין ועד איטליה. בכתבה זו נתרכז בחלק קטן מתוכה - בחלק שמשיק להרי הפאמיר ולהרים השמימיים וגיאוגרפית נמצא בתחום סין בגבולה המערבי עם הרפובליקות המוסלמיות לשעבר של ברית המועצות. העם הגדול היושב בחבל ארץ זה הוא העם האויגורי, שארית של העם התורכמני המהולל שהיום נשלט ע"י סין, שמנהל מלחמה על עצמאותו זה מאות שנים. לא הרבה ידעתי על המסע לפני שיצאתי אליו. הייתי בטוח שמדובר בעוד אחד מאותם מסעות רבים אליהם כבר יצאתי. יונתן גלובמן, מנכ"ל חברת "שביל הדרקון" אמר לי לפני היציאה: "מסע זה לא תבין ולא תפנים, אלא חודשים לאחר שתחזור. אין דומה ואין שני למסע בדרך המשי, ואין שום חוויה שתחווה בימי חיך שתוכל להכין אותך למסע כזה. דרך המשי היא מסע החוצה אל נופים אדירים ומפגש אנושי מרתק, אבל גם מסע פנימה, אל תוך הנפש, אל הפנימיות שבאה במגע עם ההוד חסר התקדים הזה".

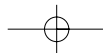

בזמן המסע הייתי בתוך מעין חלום. הנופים היו לא מציאותיים, ותדירות השניו ביניהם היתה בקצב שלא הספקתי להדביק. הנוף האנושי הוא חוויה בלתי נתפסת, סוגי התלבושות וצבעם, צבע העור והשיער - הכל היה מעין מערבולת שסבבה סביבי ללא יכולת להפריד בין כל אלו ולהגדיר כל מה שעניי ראוות. הצבעוניות בשווקים ובדרך אליהם הייתה בעוצמה שטרם חוויתי (ואני צלם שראה כבר משהו במסעותיו הרבים). קבלת הפנים האויגורית, אין לה אח ורע. רק תבדך את העומד מולך ב"סלאם עליכום" וקנית את עולמך: מכניסים אותך לביתם הצנוע ומכבדים אותך באבטיח או מלון, ולפעמים אף מזמינים אותך לאכול איתם.

דרך המשי היא מקום של ניגודים גבוהים מאד: הרי שלג אדירי ממדים המתרוממים מעל מדבריות צחיחים ופראיים. מדבר טאקלימאקאן אינו דומה למה שאנו הישראלים מכירים. גשמים אינם יורדים, אך השלגים מהרי הפאמיר ומההרים השמימיים נמסים וגולשים לעבר המדבר וצובעים אותו בירוק של דשאים, עצים וגידולי תבואה של התושבים. המים זורמים בתעלות לתוך הכפרים הצעירים, מצננים את הרחובות ומשמישים להשקיית שדות החיטה, כרמי הענבים ובוסתני התאנים, וגם לרחיצת כלים, שטיפת ירקות, כביסה, הרוויית צמאון העדרים ועוד כהנה וכהנה. לאורך התעלות נטועים עצי צפצפה המגינים על המים מפני אידויים שכן הטמפרטורה מגיעה לעיתים אף ל-50 מעלות.

עם רדת הערב מקבל הרחוב חיים חדשים. המקומיים יוצאים עם משפחותיהם אל חזית הבית הפונה לרחוב ומעבירים את כל הפעילות הביתית החוצה אל האויר הצונן, כולל אירוח ומפגשים בין דיירי הרחוב לשיחות בענייני היום וחדשות.

ומאפשרים להפיל די מהר את המחיצה והזרות הראשונית. למרות חוסר התקשורת המילולית, בשימוש בשפת הידיים ושפת גוף עם חיוך נעים וכוונות טובות, אני מצליח לבנות אמון ולצלם את התרבות המקומית ואת האנשים מקרוב. בצילומי אני מנסה להגיע למצב שלא להפריע את מהלך האירועים ולא להשפיע עליהם. בכך נוכחותי אינה מודגשת, המצולמים מתרגלים אלי וממשיכים במהלך חייהם ומתעלמים מהמצלמה. כל זאת בעיני חשוב מאד לצילומים אותנטיים שיעבירו את התחושות והחויות ללא כחל ושרק.

עליהם במיסים ובאיסורים שונים. בכל מקום מתקיימת ביקורת בדרכים ולכל אוטובוס עולה שוטר ומזהה בעזרת קורא ברקוד את הנוסעים ואת יעד נסיעתם. אף אותי עצרו מספר פעמים ועיכבו את האוטובוס עד שהיו בטוחים שאני תייר. במסעותי אני משתדל להיות מעורב כמה שיותר בקהילה המקומית, משתמש בתחבורה ציבורית, מנסה לישון בבתים של המקומיים ולאכול מהאוכל הביתי והמסורתי שלהם. לפעמים אני נותן להם את מצלמתי ומבקש מהם לצלם אותי בחברתם. זוטות קטנות אלו פותחים לי דלתות

באחד הימים השכמתי קום וראיתי מחזה מרהיב: כל משפחה הוציאה את המיטות אל הרחוב או על הגגות והעבירו את שינת הלילה באויר הצח. העם האויגורי מונה כ-13 מיליון נפש. הדת השלטת היא האיסלאם ושפתם אויגורית. הכתב שלהם הוא ערבי אך אין הם דוברי ערבית, שכן שפתם היא שפה טורקמנית. בקוראם הקוראן אין הם מבינים את פרושו. רובם אינם דוברי סינית, למרות הלחץ המסיבי של השלטון הסיני. הסינים, מתוך חשש להפיכה נוספת ע"י התאים המחתרתיים האויגוריים, מכבידים את נחת זרועם

מי שאוהב לצלם נופים, יכול למצוא ולהגשים בדרך המשי את חלום חייו. מדבריות שכולם דיונות המשתרעות למאות קילומטרים, הרים מושלגים עם פסגות בכל צבעי הקשת, עמקים ומרחבי דשא שאין להם סוף ובהם מתפתלים נחלי מים זורמים וקוצפים, ושקיעות מרהיבות. למי שמעניין אותו צילום מזון יכול לממש חלום גסטרונומי מצולם בלי הרבה מאמץ. השווקים עמוסים במיני מזון. **מומלץ לכם קוראים יקרים לא לוותר על הגשמת חלום כזה, לפני שהקידמה תאכל באותנטיות של המקום. ■**

מי שאוהב לצלם אנשים, נמצא במקום הנכון. מראה פניהם של השבטים שונה זה מזה ולכל שבט יש צורת לבוש וכובע תואם וסגנון מגורים שונה. מגדלי בקר וצאן רועים את מקניהם בתוך נוף מופלא במגוון בלתי ניתן לתיאור. אם יתמזל מזלכם, יתכן ותחזו בשווקים במוכרי אשליות, אבקות וקסמים לריפוי הנפש והגוף. אומנים עוסקים בחריטה וייצור כלי נגינה מעץ, ייצור סכינים בטכנולוגיות עתיקות יומין, רוקמות תחרה השוקדות על אומנותן והכי חשוב, לנו כצלמים, שבדרך כלל הם נענים בשמחה להצטלם ולראות את עצמם בתמונות.

דרך המשי היא חוויה יוצאת דופן בכל ההיבטים. לנו כצלמים, מקום זה הוא גן עדן שאפשר לא רק לחלום עליו אלא לחוות אותו ולממשו.

התושבים נעימים ומסבירי פנים, האלימות מהם והלאה. אין תחושה של פחד או איום גם כשאני מסתובב לבדי בין אלפים או כשאני ישן לבדי בבית של משפחה מקומית. קל מאד לצלם אנשים בשווקים, ברחובות ואף במקומות בהם מתפללים. כל זאת מתוך נימוס וכבוד אל האנשים והמקום. אין ספור נושאים לצילום תמצא בדרך המשי וכל צלם ימצא כאן את מבוקשו.

